

així, aconseguir la millora en les condicions de vida de les comunitats. Cal que participin en l'àmbit de les relacions d'infermeria col·laborativa per poder abordar de manera eficaç l'educació al professional i a la comunitat. Degut a l'escassetat de PI formats en països subdesenvolupats és necessari, també, fomentar oportunitats de desenvolupament del PI en els LIC. Aquests programes requereixen una estreta col·laboració entre líders governamentals locals, treballadors del desenvolupament comunitari i altres grups d'interès, com ara l'OMS i altres organitzacions sense ànim de lucre.

Les infermeres constitueixen dins els professionals sanitaris, el col·lectiu més ampli i que té un major contacte amb la població. Com a tal, tenen la responsabilitat social de reclamar lideratge i salvaguardar la salut de les persones. Els esforços a nivell global poden ajudar a difondre coneixements internacionals, expandir horitzons i construir xarxes que travessin fronteres. És per això, que una preparació prèvia a la participació en la CID, basada en una sòlida formació acadèmica, és imprescindible per a assolir els resultats òptims per la comunitat.

7. PLA DE DIFUSIÓ

Les publicacions del present estudi es realitzaran en les següents revistes:

- *Revista Española de salud pública*. La ideologia de la revista és donar a conèixer investigacions sanitàries a nivell nacional. En l'actualitat aquesta revista es troba indexada "Índice de Enfermería, Índice Bibliográfico Español en Ciencias de la Salud (IBECS), Medline" entre d'altres.
- *Enfermería Clínica*. Aquesta revista recull estudis d'investigació on es reflecteix l'aportació de la infermera en la resolució dels problemes de salut dels individus, familiar i de la comunitat.
- *Metas enfermería*. El propòsit de la present revista és donar a conèixer la pràctica d'infermeria actual. No està limitada a cap especialitat en particular. Els temes són d'actualitat i rellevància científica per a tots els professionals infermers.
- *Publicaciones didácticas*. És una revista professional de recerca, docència i recursos didàctics. Els seus articles, originals i de caràcter inèdit, aborden diverses disciplines (entre elles infermeria) i enfocaments en diversos idiomes.
- Participació al V Congreso Internacional, XI Congreso Nacional y VI Encuentro Nacional de Tutores y Residentes de la Especialidad de Enfermería Familiar y Comunitaria, que tindrà lloc durant els dies 17,18 i 19 d'octubre de 2018 a Murcia.

Bibliografía

1. Informe del Secretario General: Progresos en el logro de los Objetivos de Desarrollo Sostenible 2017. Naciones Unidas.
2. Girbau Garcia, M., Galimany Masclans, J. and Salas Miravittles, K. (2012). *El medi ambient com a factor determinant de la salut*. Barcelona: Universitat de Barcelona. 17-24.
3. Naciones Unidas. Declaración Universal de Derechos Humanos. 10 Deseembre 1948.
4. Informe Salud 2016. Medicus Mundi.
5. Wilson Law, L. Preparando a los enfermeros para la atención a la salud global. 2011. Rev. Latino-Am.Enfermagem .19(6).
6. Boni, A, Calabuig C, Cuesta I et al. *La cooperación internacional para el desarrollo edición revisada* (2010). València: Universitat politècnica de València. Núm. 1.
7. Duarte Herrera, L. K. y González Parias, C. H. (2014). *Origen y evolución de la cooperación internacional para el desarrollo*. Panorama [revista a Internet]. 8(15):117-131.
8. Gómez Mengelberg E. Un recorrido histórico del concepto de salud y calidad de vida a través de los documentos de la OMS (2009). TOG (A Coruña).

9. Universitat de Barcelona- Grau d'infermeria. (2018).
10. Marimón N, Martínez E. *Globalización, salud y solidaridad: una visión diferente.* (2009) Rev. Cub. Salud pública. (2009);35(1): 1-12.
11. Memoria del secretario general sobre la labor de la organización. (2015) Nova York. Naciones Unidas.
12. Duarte Herrera, L. K., González Parias, C. H. *Origen y evolución de la cooperación internacional para el desarrollo.* (2014). Panorama. 8(15):117-131.
13. Laaser U, Brand H. Global Health in the 21st century. Global Health Action. (2014).
14. Carmona Simarro JV. *Manual de Enfermería para Ayuda Humanitaria* (2005). Alicante: Consejo de Enfermería de la Comunidad.
15. Real Academia Española. Madrid: Real Academia Española; (2014). Diccionario de la lengua española.
16. Cruz Roja [Web]. Madrid: Cruz Roja Española; 2017. Historia de Cruz Roja.
17. García Martín-Caro C, Martínez Martín ML. Historia de la Enfermería. Evolución histórica del cuidado enfermero. (2001). Madrid: Elseiver.
18. Carmona, J.V. *Manual de enfermería para ayuda humanitaria* (2005). Facultad de Ciencias Experimentales y de la Salud Universidad Cardenal Herrera.
19. Álvarez Orellana, S.M. Una introducción a la cooperación internacional al desarrollo. (2012 diciembre). REDUR. 10: 285-309.
20. Carey, R.E., Carter-Templeton, H., Paltzer, J. *Preparing health professions volunteers to serve globally.* (2014). JCN. 32(4):242- 249.
21. Lal, S., Spence, D. Humanitarian Nursing in Developing Countries: A Phenomenological Analysis. (2014). Journal of Transcultural Nursing. 1(7).
22. Climent Rubio, A., Martínez Riera, JR., García Higón, E. *Experiencia de cooperación en Turkana (Kenia). Una mirada enfermera.* (2015). 19(43).
23. Premji, S. S., Hatfield, J. *Call to action for Nurses/Nursing.* (2016). Hindawi Publishing Corporation.
24. George, E.K., Meadows-Oliver, M. Searching for collaboration in international nursing partnerships: a literature review. (2013). International Council of Nurses. 31-36
25. Kam Yuet Wong, F., Huaping, L., Wang, H., Anderson, D., Seib, C., Molasiotis, A. *Global Nursing Issues and Development: Analysis of World Health Organization Documents.* (2015). Journal of Nursing Scholarship. 47(6): 574-583.
26. Rollins Gantz, N., Sherman, R., Jasper, M., Gek Choo, C., Herrin-Griffith, D., Harris, K. *Global Nurse leader perspectives on Health Systems and workforce challenges.* (2012). Journal of Nursing Management. 20:433-443.
27. Lee, H., Kim, S., DeMarco, R., Aronwitz, T., Mtengezo, J., Kang, Y., Yang, Y., Touch, C., Fitzpatrick, J.J. *Recognizing global disparities in Health transitions in the 21st century: what can nurses do?.* (2014). Elsevier.
28. Cannaby, A.M., Gkantaras, I., Finn, A., Foreman, B., Butler, G., Topping, A. Gray, R. *Implementing a nursing systems framework in a developing country.* (2017). International Council of Nurses.. 345-352.
29. Jia Tam, W., Yap, P. Health Care for Older Adults in Uganda: Lessons for the Developing World. (2017). The American Geriatrics Society.
30. Wilson, L., Moran, L., Zarate, R., Warrem, N., Arena Ventura, C. A., Tamí-Maury, I., Costa Mendes, I. A. *Descripción Cualitativa de las Competencias de Salud Global por Docentes de Enfermería en África y las Américas.* (2016) Rev. Latino-Am Enfermagem. 24.
31. Wilson, L., Harper D. C., Tami-Maury I., Zarate R., Salas S., Farley J., Warren N., Mendes I., Ventura C. *Global Health competencies for nurses in America.* (2012). Journal of Professional Nursing. 28(4):213-222. El Sevier.
32. Jogerst K, Callender B., Adams V., Evert J., Fields E., Hall T., Rowthorn V., Rudy S., Shen J., Simon L., Torres H., Velki A., Wilson L. *Identifying Interprofessional Global Health Competencies for 21st-century Health Professionals.* (2015). Annals of Global Health 81(2).
33. Wilson J., Merry S., Franz W. *Rules of Engagement: The principles of underserved Global Health Volunteerism.* (2012). The Association of Professors of Medicine.